

อุปกรณ์และวิธีทำการวิจัย

๑.๑ อุปกรณ์

๑.๑.๑ เคมีภัณฑ์

- ๑.๑.๑.๑ Sodium Chloride
- ๑.๑.๑.๒ Calcium Chloride
- ๑.๑.๑.๓ Potassium Chloride
- ๑.๑.๑.๔ Sodium Bicarbonate
- ๑.๑.๑.๕ Glucose

๑.๑.๒ ยาที่ใช้ในการทดลอง

- ๑.๑.๒.๑ Oxytocin
- ๑.๑.๒.๒ Methylergonovine
(Methergin อภินันทนาการจากบริษัท Zandoz)
- ๑.๑.๒.๓ Propranolol
- ๑.๑.๒.๔ Acetylcholine
- ๑.๑.๒.๕ Isoproterenol
- ๑.๑.๒.๖ Anesthetic Ether
- ๑.๑.๒.๗ ยาซึ่งบรรจุแผนโนบราณ ล.
- ๑.๑.๒.๘ ยาซึ่งบรรจุแผนโนบราณ ค.
- ๑.๑.๒.๙ ยาซึ่งบรรจุแผนโนบราณ ง.

๑.๑.๓ เครื่องมือ

- ๑.๑.๓.๑ Isolated Organ-tissue Bath (Cat. No. 7053-400 Phipp and Bird, Inc.)

๒.๑.๓.๔ Harvard Apparatus isotonic transducer (Cat. No. 357

Harvard App. Co. Inc. Millis, MASS)

๒.๑.๓.๕ Harvard Apparatus recorder (Harvard 12 speed chart
mover)

๒.๑.๓.๖ Clinical Flame Photometer (Coleman, model 51 and 51
Ca)

๒.๑.๓.๗ Filter paper. Whatman No. 1

๒.๒ วิธีการวิจัย

การวิจัยแบ่งเป็น ๒ รูป ดัง

๒.๒.๑ การศึกษาผลของยาซึบระดูแพนโดยรวมต่อการเป็นพัชของกล้ามเนื้อมดลูกหนูขาวที่แยกออก
จากตัว

๒.๒.๒ การศึกษาผลของยาซึบระดูแพนโดยรวมต่อการป้องกันการตั้งครรภ์และการแท้ง

๒.๒.๓ เตรียมการทดลองโดย

๒.๒.๓.๑ การเตรียมยาซึบระดูแพนโดยรวมที่ใช้ในการทดลอง

นำยาซึบระดูแพนโดยรวม ๑. ซึ่งเป็นยาน้ำ เขย่าให้เข้ากัน ผสมกับ Physiological solution (De-Jalon solution จากตารางที่ ๑) ให้ได้ความเข้มข้น ๑:๒๐ ในกรณีที่ทดลองกับ oxytocin, ๑:๑๐ ในกรณีที่ทดลองกับ methylergonovine และใช้ความเข้มข้นโดยไม่เจือจาง เมื่อทดลองกับ acetylcholine

นำยาซึบระดูแพนโดยรวม ๒. ซึ่งเป็นยาน้ำ เขย่าให้เข้ากัน ผสมกับ Physiological solution (De-Jolon solution) ให้ได้ความเข้มข้น ๑:๑๐ ในกรณีที่ทดลองกับ oxytocin, methylergonovine และใช้ความเข้มข้นโดยไม่เจือจาง เมื่อทดลองกับ acetylcholine

เตรียมยาซึบระดูแพนโดยรวม ๓. ซึ่งเป็นผง โดยการซึบยา + กัมละลายกับ Physiological solution (De-Jalon solution) ที่ อุ่น ๖๐°C ประมาณ ๔๐ ml คนยาให้เข้ากัน ทิ้งไว้
นาน ๔๐ นาที แล้วกรองเอาากากออก จะได้น้ำยาสีเหลืองใส

ตารางที่ ๘ ส่วนประ风俗ของน้ำยา De Jalon's

Chemicals	Weight (gm)
NaCl	๔.๐
KCl	๐.๔๖
NaHCO ₃	๐.๔
CaCl ₂	๐.๐๖
Glucose	๐.๔
H ₂ O (ml)	๙๐๐

ส่วนประกอบของยาซับระบุแผนโบราณทั้ง ๗ ชนิด รวมทั้งวงศ์และสรรพคุณของพืชสมุนไพร
ต่าง ๆ ที่ใช้ มีสรุปไว้ในตารางที่ ๒

การเตรียมยาที่ใช้ในการทดลองแต่ละครั้ง เป็นการเตรียมขึ้นใช้ในการทดลองครั้งเดียว

๒.๒.๑.๒ การตรวจหาปริมาณ electrolytes ของยาซับระบุแผนโบราณทั้ง ๗

ชนิด

นำยาซับระบุแผนโบราณ ล. และยาซับระบุแผนโบราณ ค. มาเขย่าแต่ละชนิดให้เข้ากันแล้วกรองเอากากออก จะได้น้ำยาซับระบุแผนโบราณ ล. สีเทาใส และน้ำยาซับระบุแผนโบราณ ค. สีชมพูใส ส่วนยาซับระบุแผนโบราณ ง. เตรียมโดยซึ่งยา ๑ กรัมผสมน้ำகลล์อุ่น ๒๐° C ประมาณ ๔๐ ml คนให้เข้ากัน ทึ้งไว้นาน ๑๐ นาที กรองเอากากออกจะได้น้ำยาสีเหลืองใส น้ำน้ำยาของยาซับระบุแผนโบราณทั้ง ๗ ชนิดที่เตรียมได้ นำไปปริมาณ electrolytes ที่สำคัญ ๆ ดัง Na^+ , K^+ , Ca^{++} โดยใช้ Flame Photometer น้ำยาแต่ละชนิดรดหากาค่า ๒ ครั้ง แล้วหาค่าเฉลี่ย จะได้ค่าคงตารางที่ ๓

การเตรียม simulated electrolytes solution ของยาซับระบุแผนโบราณทั้ง ๗ ชนิด ทำโดยการละลาย NaCl , KCl , CaCl_2 ซึ่งมี Na^+ , K^+ , Ca^{++} ตามปริมาณเฉลี่ยที่รดได้จาก Flame Photometer ของน้ำยาซับระบุแผนโบราณแต่ละชนิดในน้ำກลล์ เพื่อนำไปทดลองคุณภาพน้ำยาซับระบุแผนโบราณนั้น ๆ เปรียบเทียบผลของการเป็บตัวของกล้ามเนื้อมดลูกหมูขาว

๒.๒.๑.๓ การเตรียมสตั๊ดทดลอง

ใช้หมูขาวเพศเมีย (อายุประมาณ ๗ เดือน) น้ำหนัก ๑๖๐-๑๘๐ กรัม ทำ vaginal smear เพื่อสืบสาน Estrus ซึ่งเป็นระยะที่มีความไว (sensitivity) ต่อ oxytocin มากกว่าระยะอื่น ๆ (๑๗, ๒๖, ๒๗) ทำให้หมูหมดความรู้สึกโดยใช้ไม้ศรีษะร้อยห้องส่วนหัวกับคอ เปิดหน้าท้องหมูแยกเอา uterine horns ออกรวบในชามที่มี De Jalon solution และออกซิเจน เอาไขมันที่ติดกับ uterine horns ออก ตัด uterus ยาวประมาณ ๑ ซม. มาแขวนในหลอดแก้ว (chamber) ขนาดๆ ๖๐ ml ซึ่งมี De Jalon solution ควบคุมอุณหภูมิของ isolated organ tissue bath ระหว่าง ๓๒-๓๔° C ให้ออกซิเจน ๔๕% และการบันทึกออกไซด์ ๕% ผ่านในหลอดแก้วตลอดเวลา บันทึกผลการเป็บตัวของกล้ามเนื้อมดลูกหมูขาวด้วย isotonic transducer และ recorder

ตารางที่ ๒ รายชื่อยาชั้นระบุแผนโบราณที่นิยมศึกษาเรียน

อันดับ	ชื่อยา	ส่วนประกอบ ในยา	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ส่วนที่ใช้	ประโยชน์(๒๐-๒๔)
คำรับที่ ๑	ยาชั้นระบุแผน โบราณ ๑	แสมสาร	<i>Cassia garrettiana</i>	Caesalpiniaceae	แก่น, ใบ	เป็นยาระบาย, พอกเลือด
			<i>Craib</i>		ดอก	สมรร
		แสมหะเจล	<i>Avicennia officinalis</i>	Verbenaceae	แก่น	ชั้นระบุศาสตร์
			<i>Linn</i>			
		ปีเหล็อกเลือด	<i>Cassia timoriensis,</i> DC	Caesalpineae	แก่น, เปลือก	ชั้นระบุศาสตร์ บำรุงโภค
		เดาศินแดง	<i>Cayratia trifolia</i> (Linn) Domin	Vitaceae	เดา	ใช้ฟอกเลือดศาสตร์
		ไนมะกา	<i>Bridelia siamensis</i> Craib	Euphorbiaceae	ใบ	ชั้นระบุศาสตร์
คำรับที่ ๒	ยาชั้นระบุแผน โบราณ ๒	โภยพ้าป้า	<i>Archangelica</i> <i>officinalis</i>	Umbelliferae	หัว	แก้ริดสีดา, แก้ลมในท้อง
			(<i>Angelica</i> <i>archangelica</i>)			
		โภยเชียง	<i>Angelica levislicum</i> Baill	Umbelliferae	ราก	แก้ไข้ แก้ไอ
		อบเชย	<i>Cinnamomum iners-</i> Blume	Lauraceae	เปลือก	ชั้นระบุศาสตร์
					หิน	บำรุงกำลัง

ตารางที่ ๒ รายชื่อยาชั้บบะกูแผนโบราณที่นิยมศึกษาเรียน

อันดับ	ชื่อยา	ส่วนประกอบ ในยา	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	ส่วนที่ใช้	ประโยชน์ ^(๒๐-๒๔)
คำรับที่ ๙	ยาชับบะกูแผน แผนโบราณ	ช้ำ	Alpinia galanga- Swartz	Zingiberaceae	根	ขับลม, กระตุ้นกล้าม เนื้อ เรื้าย
		ชิง	Zingiber officina- lis Roscoe	Zingiberaceae	根	ขับลม, อาการไม่ย่อย, ประจำเดือนมาไม่ปกติ
		ไพล	Zingiber cassumun- nar Roxb	Zingiberaceae	根	ชับบะกูสตรี ปัญคลูก
		มะกรูด	Citrus hystrix DC	Rutaceae	ใบ, ผล, ราก	ชับบะกูสตรี ฟอกเสือค บำรุงโลหิต
		ศิปส	Piper longum Linn	Piperaceae	หอก, ใบ ต้น, ราก	ฟอกเสือคสตรี คัน, ราก บำรุงเสือค, ชับบะกูสตรี

ตารางที่ ๗ ปริมาณของ Na^+ , K^+ , Ca^{++} ในยาซึ่งรั่วແຜນໂປຣາຍ์ ๗ ชนิด จาก Clinical Flame Photometer

รายการ	Electrolyte	ค่าที่อ่านได้ จาก Flame	ค่าเฉลี่ย	ปริมาณ Electrolyte (mEq/L)
ยาซึ่งรั่วແຜນ	Na^+	๔๗, ๔๙.๔	๔๗.๒๕	๒๐๘๔.๖๔
	K^+	๔๗, ๔๗	๔๗	๙๗.๔๔
	Ca^{++}	๔.๔, ๔.๔	๔.๔	๔
ใบราษฎร์	Na^+	๔๔, ๔๔	๔๔.๔๐	๒๐๑.๔๔
	K^+	๕๗, ๕๗.๒	๕๗.๒๐	๙๖.๔
	Ca^{++}	๖.๔๒, ๖.๔	๖.๔๒	๖.๔
ยาซึ่งรั่วແຜນ	Na^+	๔๔, ๔๔	๔๔.๔๐	๒๐๑.๔๔
	K^+	๕๗, ๕๗.๒	๕๗.๒๐	๙๖.๔
	Ca^{++}	๖.๔๒, ๖.๔	๖.๔๒	๖.๔
ใบราษฎร์	Na^+	๔๗, ๔๗	๔๗	๒.๔๔
	K^+	๔๔, ๔๔	๔๔	๙.๗๖
	Ca^{++}	๔.๔, ๔.๐	๔.๔๔	๐.๔๔๐

๒.๒.๑.๔ ศึกษาผลของยาซึบระดูแผนโนร้ายต่อการเป็นพัชของกล้ามเนื้อมดลูกหมูขาว

โดยครง

ใช้น้ำยาซึบระดูแผนโนร้ายแต่ละชนิดที่เตรียมจาก ๒.๒.๑ ในปริมาณ ๐.๑, ๐.๒, ๐.๔, ๐.๖, ๐.๘, ๓.๒ ml ฤทธิ์การเป็นพัชของกล้ามเนื้อมดลูกหมูขาว

๒.๒.๑.๕ ศึกษาผลของยาซึบระดูแผนโนร้ายต่อการออกฤทธิ์ของ oxytocin ในมดลูกหมูขาว

ก) หา dose ที่เหมาะสมของ oxytocin โดยใช้ oxytocin ในปริมาณ ๐.๑, ๐.๒, ๐.๓, ๐.๔ milliunit/millilitre จาก oxytocin ที่มีความเข้มข้น ๐.๑ unit/millilitre ล้างน้ำยา oxytocin ออกทุกครั้งหลังจากมีการเป็นและคลายพัชของกล้ามเนื้อมดลูกหมูขาว แล้วเลือกปริมาณของ oxytocin ที่ทำให้มดลูกเป็นพัชได้ ๔๔-๔๘% ของ maximal contraction มาเป็น standard dose เพื่อทดลองผลของยาซึบระดูแผนโนร้ายทั้ง ๗ ชนิด และ simulated electrolytes solution ต่อการออกฤทธิ์ oxytocin ในการเป็นพัชของกล้ามเนื้อมดลูกหมูขาว

การทดลองแต่ละครั้ง ต้องหา standard dose ของ oxytocin ใหม่ทุกครั้ง และต้องแสดงให้เห็นว่าปริมาณของ oxytocin ที่เลือกไว้ทำให้มดลูกเป็นพัชได้ใกล้เคียงกันอย่างน้อย ๒-๓ ครั้ง จึงนับมาศึกษาถึงผลของยาซึบระดูแผนโนร้ายต่อการเสริมฤทธิ์ของ oxytocin

ข) ให้น้ำยาซึบระดูแผนโนร้ายแต่ละชนิดที่เตรียมจาก ๒.๒.๑.๔ ในปริมาณ ๐.๑, ๐.๔, ๐.๖, ๐.๘, ๓.๒ ml ตามลำดับ โดยให้แต่ละความเข้มข้นสัมผัสกับมดลูกเป็นเวลา ๑ นาทีแล้วให้ standard-dose ของ oxytocin ในความเข้มข้นที่ศึกเลือกจาก ๒.๒.๑.๔ (ก.) ตามปั้นที่ก่อผลการเป็นพัชและคลายพัชของมดลูกหมูขาว ล้างน้ำยาซึบระดูแผนโนร้าย และ oxytocin ออกทุกครั้งหลังจากมีการเป็นและคลายพัชของกล้ามเนื้อมดลูกหมูขาว

ค) ให้น้ำยา simulated electrolytes solution ของน้ำยาซึบระดูแผนโนร้ายแต่ละชนิดที่เตรียมจาก ๒.๒.๑.๒ ในปริมาณ ๐.๑, ๐.๔, ๐.๖, ๐.๘ ๓.๒ ml ตามลำดับ เช่นเดียวกับการให้น้ำยาซึบระดูแผนโนร้าย ให้ simulated electrolytes solution ของน้ำยาซึบระดูแผนโนร้ายแต่ละชนิดสัมผัสกับมดลูกเป็นเวลา ๑ นาทีแล้วตามด้วย standard-dose ของ oxytocin ปั้นที่ก่อผลการเป็นพัชของกล้ามเนื้อมดลูกหมูขาว ล้าง simulated electrolytes solution และ oxytocin ออกทุกครั้งหลังจากมีการเป็นและคลายพัชของกล้ามเนื้อมดลูกหมูขาว

๒.๒.๑.๖ ศึกษาผลของยาชีบระดูแพนโดยรวมต่อการออกฤทธิ์ของ methylergonovine

vine

004184

ก) เตรียม Physiological solution (Locke's solution จากตารางที่ ๔) ควบคุมอุณหภูมิของ isolated organ-tissue bath ระหว่าง ๗๖-๗๗°C เป็น Physiological solution ใหม่ เพราะ methylergonovine ไม่แสดงผลต่อการเป็นพื้นที่ของมดลูกหมาใน De-Jalon solution

ข) หา dose ที่เท่าสมของ methylergonovine โดยใช้ methylergonovine ในปริมาณ ๐.๓, ๐.๖, ๑.๓ milliunit/millilitre จากความเข้มข้น ๐.๑ unit/millilitre เลือกปริมาณของ methylergonovine ที่ให้ maximal of contraction มาเป็น standard-dose

ค) เตรียมยาชีบระดูแพนโดยรวม ล. ในความเข้มข้น ๔:๑๐ ยาชีบระดูแพนโดยรวม ๑. ในความเข้มข้น ๑:๑๐, ยาชีบระดูแพนโดยรวม ๘. ๙ กรัม ผสมใน Locke's solution ๕๐ ml ให้ปริมาณยาชีบระดูแพนโดยรวมแต่ละชนิด ๐.๒, ๐.๔, ๐.๘, ๑.๖ ml สูงสุดกับกล้ามเนื้อมดลูกเป็นเวลา ๒ นาที ตามด้วย standard-dose ของ methylergonovine ปั้นทึกการเป็นพื้นและคลายพื้นของมดลูกหมา ล้างยาชีบระดูแพนโดยรวมในแต่ละความเข้มข้น และ standard-dose ของ methylergonovine ออกฤทธิ์รังสฤษจักษณ์กลับสูงผู้สักกันยาทั้ง ๒ เป็นเวลา ๘-๑๐ นาที

๒.๒.๑.๗ ศึกษาผลของยาชีบระดูแพนโดยรวมต่อ β-receptor ของมดลูกหมา โดยใช้ acetylcholine, propranolol, isoproterenol

ก) เตรียม Physiological solution (De-Jalon solution) เช่นเดียวกัน ๒.๒.๑.๗ ควบคุมอุณหภูมิ isolated organ-tissue Bath ระหว่าง ๗๖-๗๗°

ข) หา dose ที่เท่าสมของ acetylcholine โดยใช้ acetylcholine ในความเข้มข้น 10^{-5} , 10^{-4} , 10^{-3} M ตามลำดับ เลือกปริมาณของ acetylcholine ที่ทำให้มดลูกหมาเป็นพื้นได้ ๙๐-๙๕% มาเป็น standard-dose ได้แก่ acetylcholine ปริมาณ 10^{-4} M

ค) ให้ isoproterenol ในความเข้มข้น 10^{-9} , 10^{-8} , 10^{-7} , 10^{-6} , 10^{-5} M ตามลำดับ สูงสุดกับมดลูกในหลอดแก้วเป็นเวลา ๑ นาที ตามด้วย standard-dose ของ acetylcholine ปั้นทึกผลการเป็นพื้นและคลายพื้นของมดลูกหมา ล้างยาออกฤทธิ์รังสฤษจักษณ์จากมีการคลายพื้นของมดลูก

ตารางที่ ๔ ส่วนประกอบของน้ำยา Ringer-Locke

Chemicals	Weight (gm)
NaCl	๕.๐
KCl	๐.๔๖
NaHCO ₃	๐.๔
CaCl ₂	๐.๒๖
Glucose	๐.๐
H ₂ O (ml)	๑๐๐๐

ง) ให้ propranolol ในแต่ละความเข้มข้น 10^{-5} , 10^{-4} M สูบสูบกับมดลูกหนูขาวในหลอดแก้วเป็นเวลา ๒ นาที และให้ isoproterenol 10^{-8} , 10^{-7} , 10^{-6} , 10^{-5} M ตามลำดับ สูบสูบกับมดลูกของหนูขาวเป็นเวลา ๑ นาที จึงให้ standard-dose ของ acetylcholine ตามบันทึกผลการปีบศีรษะและคลายตัวของมดลูกหนูขาว ฉักรยาออกทุกครั้งหลังจากมดลูกคลายตัว

จ) เตรียมยาซับระบุแผนโบราณแต่ละชนิด โดยใช้ยาซับระบุแผนโบราณ ล. ในความเข้มข้นโดยไม่เจือจาง ยาซับระบุแผนโบราณ ค. ในความเข้มข้นโดยไม่เจือจาง และยาซับระบุแผนโบราณ ง.
๔ กซม ผสม De-Jalon solution ๒๕ ml เปรียบความเข้มข้นของยาซับระบุแผนโบราณทั้ง ๓ ต่อๆ ใหม่ เพื่อความเข้มข้นเดิมที่ใช้กับ oxytocin และ methylergonovine ไม่มีผลต่อฤทธิ์ของ acetylcholine ให้ยาซับระบุแผนโบราณแต่ละชนิดในปริมาณ ๐.๑, ๐.๔, ๐.๖, ๐.๖, ๗.๑ ml สูบสูบกับมดลูกในหลอดแก้วเป็นเวลา ๑ นาที และให้ standard-dose ของ acetylcholine ที่เลือกจาก ๒.๒.๑.๗ (ข) บันทึกผลการปีบศีรษะของมดลูกหนูขาว ฉักรยาอออกทุกครั้งหลังจากมดลูกคลายตัว

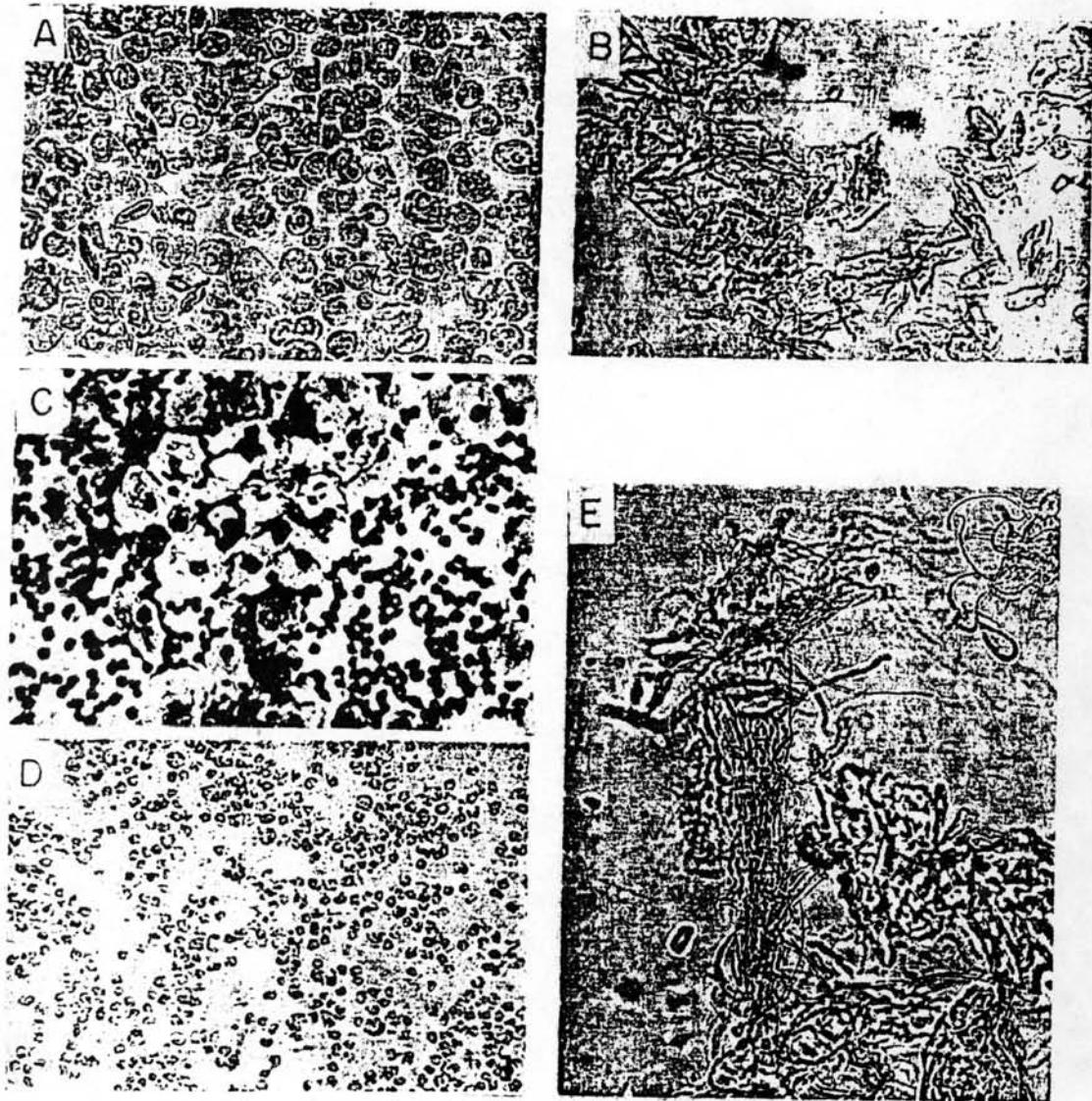
ด) ให้ propranolol ในแต่ละความเข้มข้น 10^{-5} , 10^{-4} M สูบสูบกับมดลูกในหลอดแก้วเป็นเวลา ๒ นาที และให้ยาซับระบุแผนโบราณแต่ละชนิดตามสูบสูบกับมดลูกต่อไปอีกเป็นเวลา ๑ นาที จึงให้ standard-dose ของ acetylcholine ที่เลือกจาก ๒.๒.๑.๗ (ข) ตามบันทึกผลการปีบศีรษะของมดลูกหนูขาว ฉักรยาอออกทุกครั้งหลังจากมดลูกคลายตัว

๒.๒.๑.๒ ศึกษาผลของยาซับระบุแผนโบราณต่อการป้องกันการตั้งครรภ์และการแท้ง

เลือกยาซับระบุแผนโบราณ ล. มาทดลอง เพราะในส่วนประกอบของยาซับระบุแผนโบราณ ล. มีลิมุนไฟฟ์ที่ให้ผลเกี่ยวกับเป็นยาซับระบุสตรี และช่วยน้ำนม้าทึบหมัด แบ่งการทดลองออกเป็น ๔ กลุ่ม

ก) กลุ่มที่ไม่ได้ให้ยา (control group) ใช้หนูขาวเพศเมีย ๑๐ ตัว ผสมกับหนูเพศผู้ที่เป็นพ่อพันธุ์ เมื่อหนูขาวตั้งครรภ์ได้ ๙๐-๑๒ วัน นับจากวันตรวจพบ sperm จาก vaginal smear นำหนูขาวมาทำให้สลบด้วย ether ผ่าท้องนับจำนวนตัวอ่อน (fetus) เย็บหน้าท้องปิด รอจนกระทิ่งหนูขาวตั้งครรภ์ครบกำหนด นับจำนวนลูกหนูที่คลอดออกมาก

ข) กลุ่มทดลองที่ ๑ ใช้หนูขาวเพศเมีย ๑๐ ตัวแบ่งเป็น ๑ กลุ่ม ๆ ละ ๑๐ ตัว ให้ยา各 กลุ่มละ ๒๕๐ mg/kg, ๗๕๐ mg/kg และ ๒๕๐ mg/kg body weight ตามลำดับ ให้ยา ๑๐ วัน (๒ estrus cycles) ก่อนผสมกับหนูเพศผู้ เมื่อหนูขาวตั้งครรภ์ได้ ๙๐-๑๒ วัน นำหนูขาวมาทำให้สลบ

A. = Proestrus

B. = Estrus

C. = Metestrus

D. = Diestrus

E. = sperm from vagina smear

ด้วย ether ผ้าท้องนับจำนวนตัวอ่อน (fetus) เย็บหน้าท้องปิด รอจนกระทิ่งหนูขาวตั้งครรภ์ครบกำหนด
นับจำนวนลูกหนูที่คลอดออกมาน

ค) กลุ่มทดลองที่ ๒ ใช้หนูขาวเพศเมีย ๓๐ ตัวแบ่งเป็น ๗ กลุ่ม ๆ ละ ๕ ตัว ให้ยา
กลุ่มละ ๒๕๐ mg/kg, ๗๕๐ mg/kg และ ๒๕๐๐ mg/kg body weight ตามลำดับ ให้ยาเป็นเวลา
๑๐ วันหลังจากหนูขาวได้รับการผสมแล้ว เมื่อหนูขาวตั้งครรภ์ได้ ๑๐-๑๑ วัน นำหนูขาวมาทำให้สลบด้วย
ether ผ้าท้องนับจำนวนตัวอ่อน (fetus) เย็บหน้าท้องปิด รอจนกระทิ่งหนูขาวตั้งครรภ์ครบกำหนด
นับจำนวนลูกหนูที่คลอดออกมาน

ง) กลุ่มทดลองที่ ๓ ใช้หนูขาวเพศเมีย ๓๐ ตัวแบ่งเป็น ๗ กลุ่ม ๆ ละ ๕ ตัว ให้ยากลุ่ม
ละ ๒๕๐ mg/kg, ๗๕๐ mg/kg และ ๒๕๐๐ mg/kg body weight ตามลำดับ โดยให้ยาเป็นเวลา
๑๐ วันก่อนผสมกับหนูเพศผู้ และให้ยาต่ออีก ๔ วัน หลังจากได้รับการผสมแล้ว เมื่อหนูขาวตั้งครรภ์ได้
๑๐-๑๑ วัน นำหนูขาวมาทำให้สลบด้วย ether ผ้าท้องนับจำนวนตัวอ่อน (fetus) เย็บหน้าท้องปิดรอจน
กระทิ่งหนูขาวตั้งครรภ์ครบกำหนด นับจำนวนลูกหนูที่คลอดออกมาน

๒.๓ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องอ้างค่าสถิติประกอน ใช้ Student's t-test ส่วนข้อมูลที่แสดง
กราฟ contraction เป็น expanded scale